

## sosialurin

telf. 1 47 20. 1 18 20  
box 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: p/f sosialurin

Fyrirtaks-

og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðmenn: Hogni Djurhuus

Jóhann Mortensen

Jan Müller

Lýsingar: Arne Thomsen

Uppseting: Sosialurin

Prent: Dimmalætting

## Lærlingaviðurskipti

EITT AV TEIMUM málum, sum tingið samtykti áðrenn tað fór heim í seinastu viku var eitt uppskot viðvíkjandi lærlingaviðurskiptum. Samtykt varð, at tað almenna skuldi gjalda helmingin av løn lærlinga tá hesir eru í skula. Harafturat varð samtykt, at skúlafyrirsitingin og landsstýrið skuldi fyrirreka framtíðarskipan viðvíkjandi lærlingaútbúgving, og koma við uppskoti hesum viðv. í seinasta lagi um tvey ár.

HETTA VAR ALT sum tingið kundi avrika á hesum øki á hesum sinni. Fyri at tingmenn skulu sleppa undan at vera órógvadur av lærlingatrupul-eikum komandi tvey árin er so bert at vóna, at meistarnir aftur fara at taka fólk í læru, og somuleiðis at lærlingarnir sjálvir góðtaka hesa loysn. Hvat vit onnur siga, sum skulu gjalda, er ein onnur søga.

LØN LÆRLINGA hevur í mong harrans ár verið eitt stórt stríðsmál millum lærlingar og meistara. Líka inntil í okt. -78 tá tingið ikki longur kundi lata sum einki, og hækkaði lærlingalønina, sum frammanundan bert hevði verið at kalla symbolsk. Hetta líkaði ikki meistara. Nú »loyst« tað seg ikki longur at taka inn lærlingar, og lótu teir tí vera.

TAÐ SKAL TÍ vera okkara ráð til politikararnar. Sleppið meistaranum tí undan økonomiska ragnaroki sum teir koma í við at taka lærlingar. Sleppið lærlingum tí undan at vera finnur í økonomisku telvingini hjá meistaranum. Sleppið tí øllum samfelagnum undan at framtíðar handverksútbúgvingin skal vera avgjörd av hvørjari fíggjarligari støðu ávísir partar av privata vinnulívinum eru í.

TAÐ ER TÍ AV allra stórsta týðningi, at vit ganga frá núverandi meistara-læru (sum meistarnir longu eru gingnir frá) og finna eina skipan, sum kemur fakinum og tí øllum samfelagnum til góðar. Vit eiga ikki at kopiera EFG-læruna sum aðrir, við meir ella minni hepn, nýta. Vit eiga at finna fram til eina loysn, lagað eftir hesum samfelagnum, sum vit liva í. Og eins tidingarmikið er tað, at hendan nýggja skipan okkara ikki verður bundin og treytað av skiftandi lúnum hjá ávísam vinnulívsmonnum.

## Tankar um spurningin bert at koma í gongd:

SUM Jón Ásbergsson sigur í Sosialinum 3.—9. — 80, samstundis sum hann sigur: Í Føroyum tilvirkar L/F Skinn nakað av skinnklæðnavørum, men hesar eru eftir Jónsa metingum ikki fyrsta-flokksvøra. Niðast á somu síðu er eisini Vilhelm Nielsen, stjóri á Vilma, við nøkrum hugleiðingum, og her sigur hann frá, at skinnvirknið Vilma hevur garvað skinn, sum eru brúkt til at seyma pløgg av, barnakoyrposar (barnakoyrposar lærði Eggert okkum at seyma) o.t.l., men til hesi ting hevur Jón Ásbergsson ongar viðmerkingar.

Eg kann upplýsa, at tann fyrsti lærlarin til skeiðið, sum Ídnaðarstovan legði til rættis, fyrri at tað ígjøgnum slík skeið kundi koma ein heimadnaður í lag í Føroyum, var ein Íslendingur, Eggert Johannsson, og Vilhelm Nielsen, stjóri, var ein av teimum fyrstu ið teknaði seg til skeiðið. Øll skinnini, vit nýttu, vóru keypt frá Vilma, men ein kann ikki siga, at tey vóru fyrsta-flokksvøra.

Tá L/F Skinn hevði sitt næsta skeið, sum Landsstýrið gav studning til, var Vilhelm Nielsen eisini fúsur at vera við og meldaði seg inn í felagið L/F Skinn, sum tá var stovnað.

Tey skinnini, vit tá

nýttu, vóru skinn, vit høvdu keypt ymsa staðni frá í Føroyum og sent til Svøríki at garva og nógv vóru »mocka«-viðgjörd — sera, sera vøkur. Hetta garvarið er eitt tað besta garvarið í Svøríki, og til skeiðið hjá okkum hevði ein av fremstu skinnmonnum í Svøríki bjóða sær saman við konuni, sum er útlærð í Paris sum buntmakari, at standa fyrri. Hesi vóru Tord og Doris Stille. Her var Vilhelm Nielsen eisini við, men so skjótt, sum til bar hjá honum, meldaði hann seg úr felagnum aftur. Hvør orsøkin var til tað, veit eg ikki. Tord Stille ferðast nógv í Íslandi og keypur seyðaskinn, og má hann hava gott orð á sær, tá Íslendingar gera hann til Riddara av tí Íslenska Falkinum. Hetta merkið hevur hann persónliga vist mær.

Nú er at spyrja, hvør hevur vist Jón Ásbergsson, hvussu L/F Skinn arbeidir. Nevndin í felagnum visti onki um hetta, fyrr enn tann unga gentan, ið er í handlunum, segði frá hesum, at triggir menn vóru komnir inn í handilin hjá L/F Skinn, og kannaði tað, sum inni var, og sjálvandi var Vilhelm Nielsen ein teirra. Tað hevði sement seg betur, at hesir menn fyrst høvdu tosa við formannin fyrri felagið og frá formannin-

um fingið upplýsing um L/F Skinn.

Hesin Jón Ásbergsson hevur ongan rætt sum ferðamaður at undirmeta tað arbeiddi, sum L/F Skinn ger, ger hann tað, so undirmetir hann landsmann sin, sum lærði okkum. Men hví sigur Jón onki um tað, sum Vilma ger, man hann halda, at vøran hjá Vilma er fyrsta-flokksvøra? Vit vita við vissu, at svenskarar standa høgt í metan, hvat garving av skinnum við-vikjur, og tað røkkur seg longur aftur enn 10 ár, sum hjá Íslendingum. Svenskarir hava minst 4 ættarlið, um ikki meira, á baki við teirra vitan um garving. L/F Skinn hevur bert eitt ár á baki.

Tað mátti verið stór skomm at farið so við L/F Skinn, tá hetta felag arbeidir fyrri at fáa ein heimadnað fyrri Føroyar í lag — og ein størri skomm fyrri hann, sum leggur Jón Ásbergsson slík orð í munin.

Olivia Arge Gregoriussen  
fyrirv. formaður fyrri  
L/F Skinn

## Viðmerking frá blaðmanninum

Fyri ikki at nøkur missjúl-  
ing skal koma í, og fyrri at  
Jón Ásbergsson ikki skal  
vera lagdur undir nakað,

sum hann kanska beinleiðis ikki hevur meint, loyvi eg mær at koma við eini litlari viðmerking.

Tá eg hevði eina samrøðu við Jón Ásbergsson undirmetir hann á ongan hátt arbeiddi hjá L/F Skinn. Tað framgongur eisini óbeinleiðis, tá hann sigur, at vit føroyingar ikki hava nakra traditión fyrri garving eins og t.d. týskarar og svíarar hava.

Í samband við umrøðuna av »mocka-garvaðum« skinnvørum, sum eftir hvat eg havi skilt, krevja nógvur og langar royndir, spurdi eg hann, um tað, sum L/F Skinn gjørdi, var millum tað fremsta — ella fyrsta-flokksvøra. Til hetta svaraði hann, at tað var ikki fyrsta-flokksvøra. Og tað sum hann sjálvandi hevur meint, er, at vøran var ikki millum tað fremsta, sum er á marknaðinum, og »topp-prisur« fæst fyrri.

Olivia A. Gregoriussen spyr, hví Jón Ásbergsson einki sigur um vøruna hjá Vilma. Her liggur mistak-ið sjálvandi hjá mær, tí eg spurdi hann ikki.

At enda: Eftlanin við greinini var hvørki at seta nakað niður á L/F Skinn ella Vilma, men tvørtur-ímoti at skriva eitt sindur um møguleikarnar við skinnidnaðinum í Føroyum.

Blaðm.

## Ongantið í heimssøguni hava so nógvvar kúlur sitið samlaðar um eitt borð

Síðani 1972 hava hesar kúlur sitið og kjakast um at byggja ein ella tveir metrar oman á telefonhúsið (telefonstøðina), og ikki fyrr enn nú Landsstýrið tók sær av málinum, funnu teir útav at loysa henda annars so litið flekta spurning. Men skaðin er stórus. Skalt tú t.d. ringja, so er tað í flestu fornum nærum skjótari at renna til viðkomandi, tú skalt tosa við. Eg má siga tað, at eg mangan havi ringt frá mynttelefonini á Telefonstøðini, har eg havi mist krónu eftir krónu til somu samtalu. Sannleikin er tann, at eg mangan havi umhugað at rívið hornið leyst ella tikið telefonina við, eg eigi hana eftirhondini. Eg havi gildið hana 100 ferðir sum enaferð, við øllum teimum krónum eg havi mist niður í hetta óføra apparatið, ið eisini verður kallað »telefon«.

men einsvæl kundi verði kallað »einarnaðir tjóvar«.

Tá ið telefonmálið stóð upp í tað harðasta, læs eg í bløðunum, at Meinigheitshúsið hevði fingið byggi-loyvi á økinum, har húsin hjá Sloan og Heinesen standa. Eg vildi meint, at tað var sjálvsagt, at telefonverkið átti fyrsta rætt til hetta økið, av tí at káplarnir (kæðalar) máttu jú dragast við til nýggja húsið, talan varð um at byggja. Og sjálvandi er tað bæði biligari og lættari at fara yvir um vegin við káplunum, enn t.d. heilt út í Havnardal. Men nei, hasar kúlurnar dugdu ikki at siggja logikkin í tí heldur, ella kanska teir ikki vildu siggja hann; tí hvørjaferð Telefonverkið skuldi byggja har, so skuldi økið friðast. Men Meinigheitshúsið, tað óyðlegði onki umhvørvið, tað var sjálvandi einans

Telefonverkið ið gjørdi tað. Eg helt hetta sjálvandi vera merkiligan framferðarhátt, men seinni las eg, at formaðurin fyrri Meinigheitshúsið eisini sat í býráðnum, nevniliga Sofus Sivertsen.

Næsta idiotiska stigið hjá hesum monnum, er at samtykkja 40 mió. krónur til bygging av nýggjari svimjihøll. Kennir ein til hundaliv, veit ein at »fer ein hundur at pissa, skulu allir pissa«. Í býráðnum siga teir, »fer ein býráðslimur at svimja, skulu øll svimja«. Hvi brúka hesir menn ikki knokkin, tá ið Guð allikavæl hevur givið teimum ein? Hvi ikki byggja eina svimjihøll fyrri t.d. 20 mió. krónur og tær restandi 20 mió. til at gera nakað fyrri til teir ungu skattagjaldararnar hjá tykkum, tá ið hesar 40 mió. krónurnar skulu nýtast allikavæl. Tí senda nakrar pensionistar niður

til Danmarkar, at vita hvussu ungdomurin hevur tað har. Hvør skal siga: »Ungdomurin í Føroyum er skitbýttur«. Men lat meg siga tykkum, tað er hann als ikki. Í meðal er hann nógv klókari enn nakar av tykkum, ið sita har niðri í býráðnum.

Sum eina hóskandi tíðarmynd, kann eg nevna at eg seinasta friggjakvöld var ein túr í býnum. Satt at siga, so hevði eg saman við nøkrum vinum minum sitið og »húgga mær«, sum tað nú einaferð eitir. Eg fór so ein túr í býin, í Diskotek sum vit kallað tað á føroyskum, men allir ungdomar vita fullvæl, at hatta kann ikki sammetast við eitt tarvafjós, enn minni við eitt diskotek.

Nakað heilt annað er so tað, at t.d. diskotekið Queen lá nógv ov tætt við vegin, har fleškur liggja og rulla aftur og fram, so ikki er gangandi ella koyr-